

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

**ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ
ПІДПРИЄМНИЦТВА**

Кількість годин / ECTS кредитів

100 / 3,3

Місце навчання:

Економічний факультет ЧНУ ім. Ю.Федьковича
Українська

Мова викладання

Весна, осінь 2025 р.

Навчальний семестр

Сторощук Богдан Дмитрович, к.е.н., доцент

Викладачі

Білокурська Олена Валеріївна, к.ю.н., доцент

Кифяк Вікторія Іванівна, к.е.н., доцент

Метою навчальної дисципліни є вивчення економіко-правових основ організації та ведення підприємницької діяльності, формування навиків розробки та економічного обґрунтування підприємницьких ініціатив.

Структура дисципліни

Модуль/тема	Короткий опис	Годин
Модуль 1. Формування бізнес поведінки та дизайн підприємницького мислення		
1.1. Бізнес-модель ринкової економіки.	Мета і цілі життя, вплив бізнесу на досягнення мети і цілей, основні умови успіху в бізнесі, приклади розуміння бізнесу як унікальної можливості для кожного із нас.	11
1.2. Ринок і конкуренція	Суть, властивості та види потреб і благ. Суть ринку, класифікація ринків, типи ринкових структур, попит та пропозиція, їх фактори та взаємодія	11
1.3. Інновації як ключова умова успішного бізнесу	Суть і види інновацій, закономірності трансформацій економічної влади інновацій за підсумками XX-XXI ст., сортування інноваційного потоку, ефективна економічна політики держави в даній сфері.	11
Модуль 2. Бізнес ідея та бізнес план		
2.1. Бізнес-планування: суть і його стратегічне значення в започаткуванні бізнесу	Методи генерації бізнес-ідей. НЛП-підходи до розвитку інноваційного мислення. Ціннісна пропозиція як основа формування бізнес-моделі. Бізнес-модель Канвас. Методики аналізу ринкового середовища: SWOT-аналіз, PEST-аналіз, методика AIDA. Аналіз середовища функціонування бізнесу: конкурентів та споживачів. Цифрові інструменти аналізу ринкового середовища в динаміці.	11
2.2. Методика розробки та структура бізнес-плану	Стратегічне значення бізнес-плану для розвитку бізнесу та формування інноваційних проєктів. Етапи складання бізнес-плану. Характеристика методичних підходів до його структури (методика ЄБРР, UNIDO та інші). Характеристика бізнес-процесів: виробничий план, організаційний план, план об'єму та продаж, маркетинговий план. Ризик-менеджмент у бізнес-плані.	12
2.3. Презентація бізнес-плану	Презентація бізнес-плану та інноваційного проєкту. Методика складання бізнес-презентації. Як навчитися «читати цифри» та їх представляти.	11

Модуль/тема	Короткий опис	Годин
	Системність реалізації бізнес-плану та інноваційного проєкту. Як адаптувати бізнес-план під критерії грантодавця.	
Модуль 3. Правові основи бізнесу		
3.1. Правове регулювання створення суб'єктів господарювання	Етапи створення суб'єктів господарювання. Порядок вибору КВЕДів. Реєстрація фізичної особи-підприємця та створення юридичної особи. Порядок реєстрації змін діяльності суб'єктів господарювання. Порядок отримання ліцензії на певні види економічної діяльності. Скасування та поновлення ліцензії.	11
3.2. Особливості договірних відносин в бізнесі	Порядок здійснення переддоговірної роботи. Особливості форми договору. Договори в сфері надання послуг	11
3.3. Торговельна марка: порядок реєстрації та використання	Значення торговельної марки для індивідуалізації бізнесу та види торговельних марок. Перевірка зображення на унікальність. Значення та зміст формальної та кваліфікаційної експертизи. Отримання свідоцтва на знак для товарів і послуг.	11

Результати навчання

Модуль/тема	Знати	Вміти
Модуль 1. Формування бізнес поведінки та дизайну мислення		
1.1. Бізнес-модель ринкової економіки.	Суть, фактори, етапи та особливості формування підприємницького світогляду. Характеристики, властивості та особливості різних потреб та благ.	Аналізувати перспективи та особливості змісту та реалізації підприємницького потенціалу кожної людини. Виявляти найбільш незадоволені потреби та найбільш перспективні для втілення на ринку блага
1.2. Ринок і конкуренція	Ознаки класифікації ринків, фактори формування та взаємодії попиту і пропозиції.	Ідентифікувати різні види ринків, їх особливості та прогнозувати перспективи їх функціонування.
1.3. Інновації як ключова умова успішного бізнесу	Види інновацій, особливості, передумови та наслідки їхнього втілення.	Оцінювати перспективи втілення різних видів інновацій.
Інтегральна компетентність		
<ul style="list-style-type: none"> Поглиблення знань і формування навиків, які складають основу підприємницького мислення та реалізації та підприємницької поведінки. 		
Модуль 2. Бізнес ідея та бізнес план		
2.1. Бізнес-планування: суть і його стратегічне значення в започаткуванні бізнесу	Методи генерації бізнес-ідей, інструменти формування ціннісної пропозиції, структуру бізнес-моделі, основи аналізу ринкового середовища, конкурентів і споживачів.	Формулювати бізнес-ідеї, створювати і адаптувати бізнес-моделі, проводити SWOT, PEST-аналізи, використовувати AIDA та цифрові інструменти для комплексного оцінювання

Модуль/тема	Знати	Вміти
		ринкового середовища й динаміки конкурентів.
2.2. Методика розробки та структура бізнес-плану	Стратегічне значення бізнес-плану для розвитку бізнесу й запуску інновацій, етапи його складання та методичні підходи до структури (ЄБРР, UNIDO тощо), а також ті особливості ключових бізнес-процесів – виробничого, організаційного, планування продажів і маркетингу, які варто обґрунтувати в бізнес-плані	Розробляти структуровані бізнес-плани з урахуванням стратегічних цілей, ефективно застосовувати методики ЄБРР, UNIDO та ін, аналізувати й уникати типових помилок та ризиків, а також планувати основні бізнес-процеси для успішної реалізації проєктів.
2.3. Презентація бізнес-плану	Інструменти створення й представлення ефектної презентації бізнес-плану та підходи до адаптації бізнес-планів під вимоги грантодавців.	Презентувати свої бізнес-ідеї, готувати чіткі та структуровані презентації, аналізувати та наочно представляти фінансові показники, а також адаптувати бізнес-план для успішного отримання грантів.
Інтегральна компетентність		
<ul style="list-style-type: none"> Систематизація знань та набуття навичок розробки інноваційних бізнес-ідей, бізнес-планів та вміння застосовувати ефективні техніки для масштабування мислення та розвитку стратегічного бізнес-бачення 		
Модуль 3. Правові основи бізнесу		
3.1. Правове регулювання створення суб'єктів господарювання	Порядок реєстрації суб'єктів господарювання та порядок отримання ліцензії на певні види економічної діяльності.	Вибрати КВЕД, підготувати заявку для отримання ліцензії.
3.2. Особливості договірних відносин в бізнесі	Особливості договірної роботи в підприємницькій діяльності	Укладати окремі види договорів.
3.3. Торговельна марка: порядок реєстрації та використання	Види торговельних марок, їх відмінність від комерційного найменування та географічного зазначення.	Перевіряти зображення торговельної марки на унікальність
Інтегральна компетентність		
<ul style="list-style-type: none"> Поглиблення знань та формування практичних навичок, необхідних для відкриття та ведення власного бізнесу в правовому полі України, забезпечити розуміння основних юридичних аспектів, пов'язаних з підприємницькою діяльністю. 		

Форми та технології навчання

- Лекція, дискусія, тренінги, бізнес-кейси, індивідуальні та колективні консультації.
- Учасники навчальної дисципліни будуть виконувати письмові завдання, давати відповіді в процесі роботи з бізнес-кейсами, проходити тестування.

Оцінювання дисципліни

- Максимальна кількість балів, яку може набрати учасник складає 10, із яких 5 балів – підсумкове тестування та 5 балів – виконання письмової роботи.

Рекомендована література

1. Менеджмент і адміністрування : підручник для бакалаврів / Колектив авторів: к.е.н., доц. Терлецька Н.М.; д.е.н., доц. Антохов А.А.; к.е.н., доц. Терлецька Ю.О.; к.е.н., ас. Грунтковський В.Ю.; д.е.н., доц. Поченчук Г.М.; к.е.н., доц. Запухляк В.М.; к.е.н., доц. Кравець В.І.; к.е.н., доц. Сторощук Б.Д.; к.е.н., доц. Заволічна Т.Р.; к.е.н., ас. Клевчік Л.Л. Чернівці : 2022. 320 с. <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4882>
2. Сторощук Б.Д. Формальна мікроекономіка: навчальний посібник / Б.Д.Сторощук. – Чернівці: Друк Арт, 2018. – 192с.
3. Канвас бізнес-модель. Бізнес-план – запорука успішного бізнесу. Командоутворення (тимбілдинг) як інструмент досягнення успіху в бізнесі. Організація власного бізнесу: навч. посіб.: за ред. к.е.н., доц. Є.В. Ткача. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. 2023. 264 с. <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6555>
4. Кифяк В. Бізнес-інжиніринг: інструкція для підприємців-початківців: методичні вказівки. Чернівці, Чернівецький нац. ун-т, 2021. 20 с.
5. Меше О. П. ФОП і ТОВ. Популярні форми ведення бізнесу. Харків : Право, 2021. 270 с.
6. Підприємництво та організація власного бізнесу : навч. посібник / За ред. Р.І. Грешка. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 580 с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/5081>
7. Хомко Л. В., Кульгавець Х. Ю. Правове регулювання підприємницької діяльності: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 424 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/189/1/xomko%20posib.pdf>